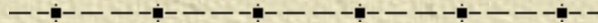

GÜÇ, BİLGİ ve GÜVENLİK ALGILARI

Doç. Dr. Ahmet Koltuksuz
ahmet.koltuksuz@yasar.edu.tr

Yaşar Üniversitesi
Mühendislik Fakültesi Bilgisayar Mühendisliği Bölümü

Gündem

1. Güç ve güce ilişkin temel kavramlar, temel tanımlar.
2. Gücün yeni oyuncularını, yeni boyutları.
3. Bilgi güvenliği, bilginin korunması gerekli nitelikleri, bilgi güvencesi.

Hipotetik Bir Soru

Güç, onun ne olduğunu düşündüğümüzden bağımsız mıdır?

Yoksa, ona dair düşüncelerimiz mi gücü şekillendirir?

Is power independent of what we think what it is?

Or else does our thought format it?

*“Theater of the Oppressed
by Augusto BOAL, 1974”*

GÜÇ

“İktidara sahip olma ve onu elinde tutabilme imkan ve kabiliyetidir.”

Dr. Ahmet Koltuksuz

Gücün değişen simgeleri

1800'lerden önce: Sanayi devrimi öncesi

TOPRAK

Dr. Ahmet Koltuksuz

Gücün değişen simgeleri

1800-1900: Sanayi Devrimi

Buhar gücü

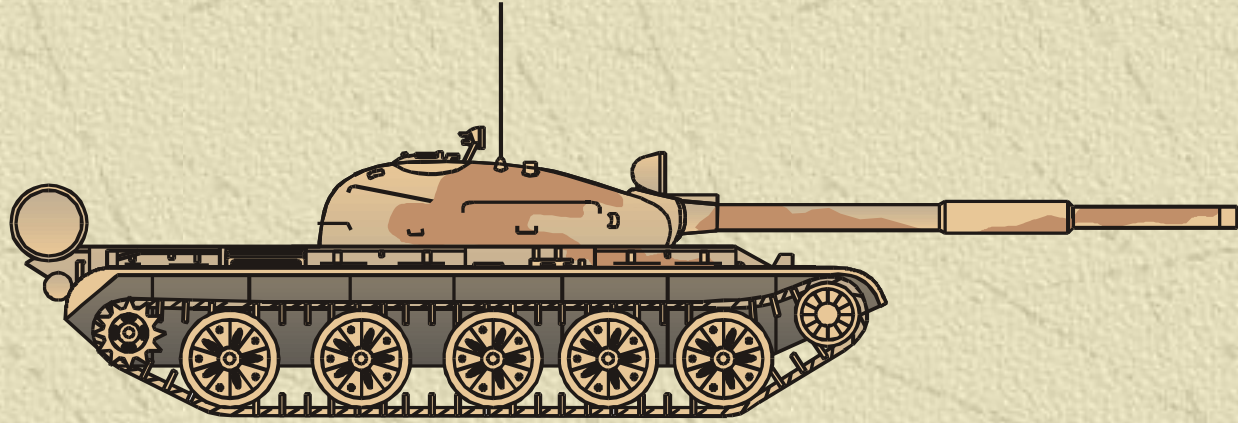
Elektrik

Güçün değişen simgeleri

1900-1945: Dünya Savaşları

Çelik

Dr. Ahmet Koltuksuz

Gücün değişen simgeleri

1945-1990: Soğuk savaş yılları

Askeri Teknoloji ve İstihbarat

CIA-Merkezi, Langley-Virginia

KGB-Merkezi, Moskova

Dr. Ahmet Koltuksuz

Gücün değişen simgeleri

1990 ve sonrası:
BİLGİ

Dr. Ahmet Koltuksuz

Bilgiye Erişim...

1. Dünya Savaşı: **Gazeteler**

2. Dünya Savaşı: **Radyo**

Vietnam Savaşı: **Televizyon**

Körfez Savaşları ve sonrası: **Ađ halinde tüm medya**

Bilgiye Erişim...

Kosova – Afganistan – Irak Savaşları: **Internet**

Dr. Ahmet Koltuksuz

Bilgiye Erişim...

	Çöl Fırtınası	Müttefik Fırtına	Afganistan
Asker sayısı	600,000	100,000	10,000
Bandwidth	80 Mbps	160 Mbps	500 Mbps

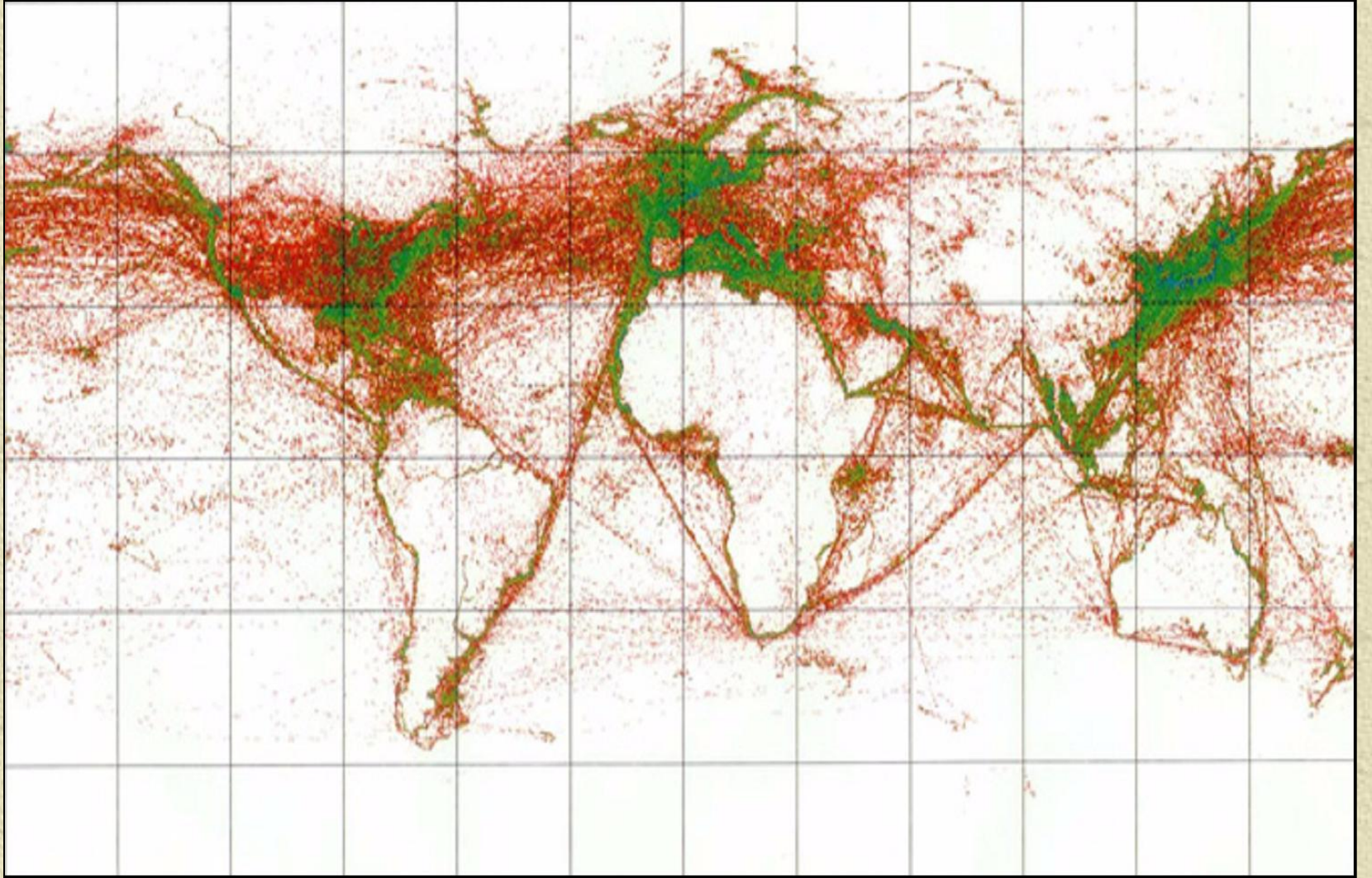
Technology & the Warfighter

Bilgiye Erişim...

Günümüzde:
UYDULAR

Ve, BİLGİ GÜÇTÜR.

Dr. Ahmet Koltuksuz

Gücün (=bilginin) yeni simgeleri

Dr. Ahmet Koltuksuz

Gücün (=bilginin) yeni simgeleri

Kağıt
Defter
Adres
telefon
rehberi

Mektup
Telgraf

Gmail™
by Google

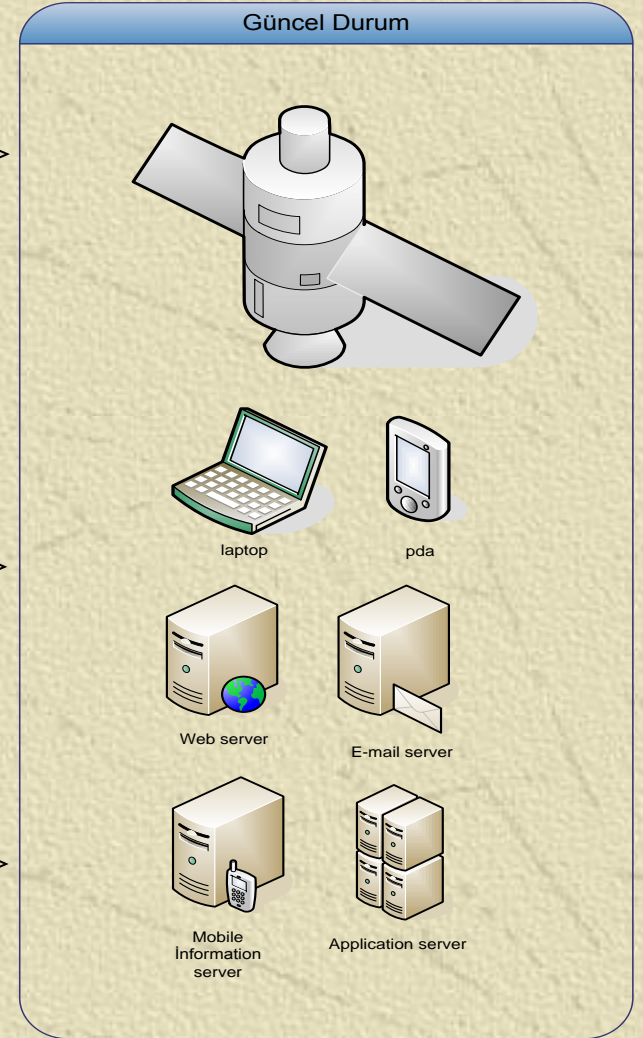

Devlet ve
Kurum
Arşivleri

Gücün (=bilginin) yeni simgeleri

**Kağıt
Defter
Adres ve telefon
rehberi**

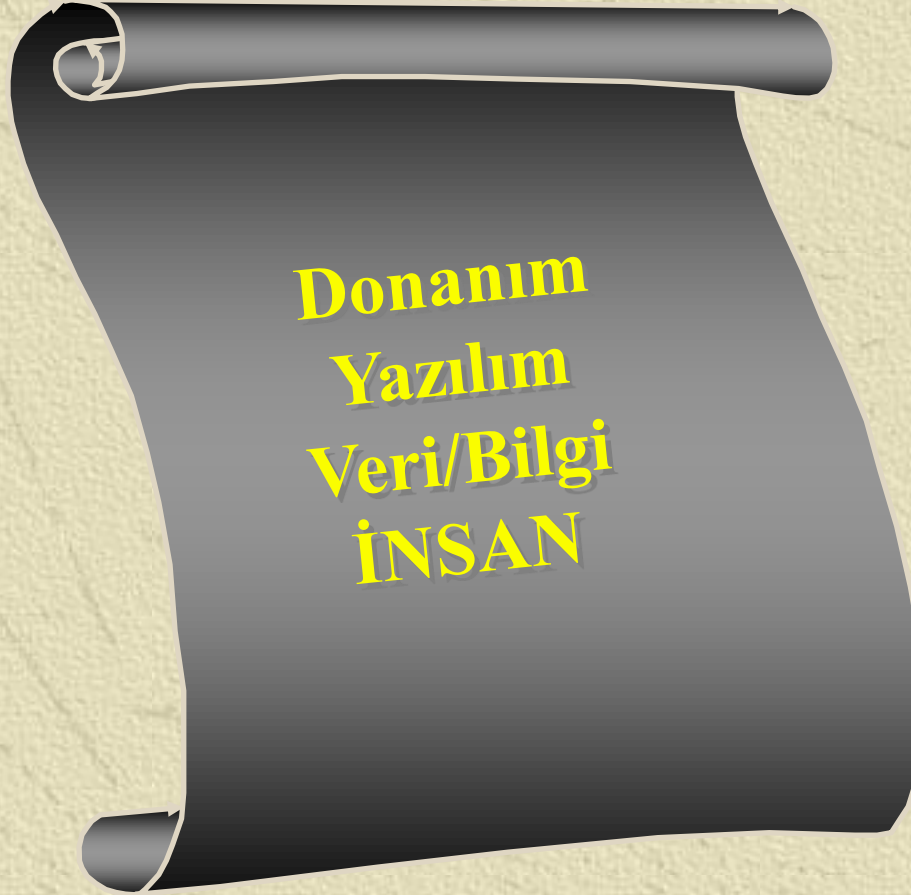
**Yazışmalar
Arşivler**

Bilgi Sistemleri Güvenliği

- ✦ Bilgi sistemine ilişkin değer varlıklarının; çeşitli tehdit ve saldırılara karşı, korunması ve savunması için geliştirilmiş olan sistem(ler)dir.

Değer Varlıklarım

Bilgi Sistemleri Güvenliği: Bir Sistem Sorunu

- ✦ Bilgi sistemleri güvenliğinin sağlanması başlı başına bir sistem sorunu olup, bu sistem kendi bünyesinde; yönerge, yöntem, mekanizma gibi çok farklı alt sistem içerir.

Sistem

✦ Birleşmiş bir bütün oluşturan ve düzenli olarak birbirleriyle etkileşen veya bağımsız da olabilen nesnelere topluluğu.

“A regularly interacting or independent group of items forming a unified whole.”

Webster's sözlüğü

Sistemin Nitelikleri

- ✦ Karmaşık (complex)
- ✦ Etkileşimli veya bağımsız (interactive or independent)
- ✦ Öngörülmeleyen Özellikler (emergent)
- ✦ Dinamik (dynamic)
- ✦ Hatalı (bugs)

Sistem ve Güvenlik

Genel ve Hatalı Eğilim:

- ✦ Sistem kavramını gözardı ederek, nesnelere için tek tek yaklaşımlarda bulunmak.
- ✦ Sistem alt bileşenleri için, birbirleriyle bağlantısız güvenlik çözümleri üretmek: Kriptografik yazılımlar, firewall uygulamaları, virüs tarayıcılar ve diğerleri...

Sistem ve Güvenlik

- ✦ Tek tek yapıldığında hiçbiri işe yaramaz; çünkü: Zincir en zayıf halkası kadar güçlüdür.
- ✦ O halde, güvenlik bir sistem sorunu olarak algılanmalı ve sistemin bütününe yönelik çözümler üretilmelidir.

Bilgi Sistemleri Güvenliğinde Dinamizm

- ✦ Bilgi sistemleri sürekli evrimleşen, çok dinamik bir doğa ile kararlanır. Evrimleşmenin bir doğal sonucu ise, bilgi sistemleri üzerindeki tehdit ve saldırıların da sürekli değişimi, diğer bir deyimle gelişimidir. Saldırı ve savunma, eş zamanlı olarak sürekli evrilir.

Bilgisayar Güvenliği

✦ Her bilişim sisteminde aşağıdaki niteliklerin sağlanmasıdır:

- Gizlilik (secrecy-confidentiality),
- Doğruluk/Bütünlük (integrity),
- Özgünlük; Kimlik Denetimi (authentication)
- Varoluş (availability),
- Red edilemezlik.

✦ Bilgisayar Güvenliği aynı zamanda değerli bilginin korunması olarak da tanımlanabilir.

Bilgi Güvencesi (Information Assurance)

✦ Bilgi Güvencesi:

- Gizlilik (secrecy-confidentiality),
- Doğruluk/Bütünlük (integrity),
- zgnlk; Kimlik Denetimi (authentication)
- Varoluş (availability),
- Red edilemezlik

niteliklerini sağlamanın ötesinde, bu *etkinliğin sürdürülebilir*
olması ve saldırılara karşı ayrıca; belirleme, koruma ve tepki
verme niteliklerinin de sağlanmasıdır.

Bilgi Güvencesi (Information Assurance)

- ✦ Sistem güvenliği; bir kereye mahsus satın aldığınız bir mal ve/veya hizmet DEĞİL,
- ✦ SİZİN tarafınızdan ve sürekli olarak, gerçekleştirilen bir iştir...
- ✦ Bu çerçevede; bilgi, korunup kollanması gereken en önemli değer varlığıdır.

Bilginin Korunması Gereken Bazı Nitelikleri

Gizlilik
(secrecy)

Özgünlük
(authenticity)

Doğruluk-Bütünlük
(integrity)

Zamanlılık
(timeliness)

Konuyla İlgili Olma
(relevancy)

Tutarlılık
(consistency)

Tam Olma
(completeness)

Güvenilirlik
(reliability)

Süreklilik
(continuity)

Reddememe
(non-repudiation)

Doğruluk
(accuracy)

Var Olma
(availability)

Tarafsızlık
(objectivity)

Kesinlik
(precision)

Fazlalık
(redundancy)

Okunabilirlik
(readability)

Erişilebilirlik
(accessibility)

Ölçülebilirlik
(measurable)